

Per començar...

Objectius de treball del grup Micro (*Aranya*):

Foment de la parla dialògica i el pensament
--

1. Arribar a un objectiu compartit:

Fer arribar el claustre a un objectiu compartit.

Per a la persona assessora: Arribar a compartir la definició del problema que es vol treballar.

2. Ser conscients de les fortaleces:

Fer conscient el claustre de les seves fortaleces = “els seus dominis de coneixement”, respecte de l’objectiu establert.

3. Fer dur a terme un cicle reflexiu grupal:

Fer avançar en el cicle reflexiu però tenint el grup com a punt de mira → Crear zones de desenvolupament intermental.

Perfil de la persona formadora + Tipus d'intervenció

Foment de la parla dialògica i del pensament

1. Com treballar la parla dialògica

... (Mercer, Laura). Creació d'instruments

2. Què entenem per un bon debat. Explicitació de les regles bàsiques

... (Zinka). Creació d'instruments

3. Gestió de comunicació en l'aula virtual

- Fòrums dedicats a:
 - Cada part de l'ALACT pot oferir un fòrum diferent, mirant d'acabar d'esmicolar un tema, macrotema, paraula clau...
 - Debat sobre la T proposada
 - Comentari d'una bona pràctica, d'una inquietud...
 - Descripció i argumentació per al comentari comunitari del projecte
 - Dubtes diversos
 - ...
- Explicitació del guió de treball, previ a la trobada
- Preparació per al canvi de mirada respecte d'un aspecte del macrotema triat
- Síntesi del treballat a la trobada del dia anterior
- Bibliografia i recursos complementaris, segons els macrotemes triats, o els temes d'interès dels assistents
- ...

Atenció: Si el grup és molt nombrós (de vint persones en endavant), hi haurà una dificultat manifesta a l'hora que tothom participi. La gestió del grup és una peça cabdal i s'hauria de tenir en compte la manera com enfoquem els dos primers objectius: la parla dialògica i el bon debat.

Cicle ALACT:

0. Creació de la comunitat de pràctiques

Objectiu: Arribar a un objectiu compartit

1. Què ens uneix, què ens complementa
2. Cap als interessos comuns, cap al macrotema

Instruments:

- El riu del meu aprenentatge
- Records del meu aprenentatge
- El meu bagatge
- Paisatges interiors
- *Com és el teu company ideal? Per què?*
- Microrelat
- Joc simbòlic
- Advocat del diable
- Les nostres pors
- El meu moment
- Vigostky2

A banda d'aquests instruments més personals i que potser no cal emprar, hi ha una pregunta cabdal que enfoca directament cap el macrotema i les seves possibles derivacions, i sobre la qual es pot començar un **mapa conceptual d'intencions**. També prepararà la següent fase, la de la conscienciació sobre la pròpia pràctica:

- *Què esperes d'aquest assessorament?*

1. *Action*. Actuació.

Objectiu: Ser conscient de les fortaleces

1. Ser conscient de les fortaleces i de les febleses
2. Assegurar la necessitat de millora de les febleses

Instruments de primera conscienciació sobre la pròpia pràctica:

- Les bones pràctiques
- Les meves inquietuds
- DAFO

Les dues primeres activitats es fan el mateix dia. Es treuen denominadors comuns de cada una de elles i s'elabora un **doblet quadre de contrast** entre elles.

És possible, depenent del centre, incloure ja una petita T concreta i focalitzada a les bones pràctiques que aconseguixi donar seguretat i recolzament al professorat assistent, perquè confirma les seves pràctiques reeixides.

2. *Looking for the action.* Observació.

Objectiu: Fer dur a terme un cicle reflexiu grupal

Aquest objectiu acompanya tot el cicle reflexiu de l'ALACT

1. Fer avançar en el cicle reflexiu però tenint el grup com a punt de mira → Crear zones de desenvolupament intermental
2. Observar la pràctica i estretar vincles entre el professorat i entre el professorat i la persona formadora, depenent del tipus d'observació que es porti a terme

Instruments:

- Les preguntes de la pràctica reflexiva: Preparació per a l'observació
- La meva observació
- La meva/nostra t
- Fitxa de lectura

Introducció de la primera T, si no s'ha fet abans.

L'**observació**, pedra de toc en la formació ordinària de la PR, en un assessorament en centre pot complicar-se per raons micropolítiques. Caldria dissenyar instruments més eficaços i clars perquè l'observació en l'assessorament es pugui fer amb més garanties. Fins i tot, el professorat assistent podria elaborar la seva pròpia graella d'observació en funció dels objectius que s'hagi proposat per a la millora.

Seria important que el professorat es pugui observar mútuament, aprofitant que comparteixen centre i interessos. En el segon curs, i en funció del tema que es treballi i la predisposició que hi hagi, es podria proposar que la persona formadora pugui entrar a les aules on el professorat assistent fa classe; l'observació, així, adquiriria una altra dimensió més objectiva alhora que es focalitzarien millor les àrees a millorar.

Amb la **fitxa de lectura** s'ha de ser curós: potser amb que triïn **cinc paraules clau** de la lectura i raonin **perquè** són clau per ells, o bé que expliquin **amb quines idees essencials es quedarien**, farien seves, i raonin el **perquè**, n'hi hauria prou.

La **T** és important que vingui molt al cas del que s'està treballant en les trobades presencials. D'aquesta manera, s'evitaran les reticències típiques que té el professorat en general respecte d'aquest aspecte.

3. *Awareness of essentials aspects.* Conscienciació dels aspectes essencials.

Objectius: Arribar a un objectiu compartit, Fer dur a terme un cicle reflexiu grupal

1. Què volem millorar
2. Què entenem per l'àmbit de millora escollit

Instruments de la segona conscienciació. Cap a la pregunta de recerca.

- Estudi d'un cas
- Creació de taules de referència comunes
- Qüestionari per a la formulació d'objectius

- De la primera observació als grans temes
 - Les preguntes de la pràctica reflexiva: Recapitulació i aproximació a la pregunta de recerca, Concreció de la pregunta de recerca
 - Esmicolament → Mapa conceptual
 - Activitats per al contrast de “t”
 - Fitxa de lectura
 - Activitats per al contrast de “T”
- Consolidació de la T, més específica

L’**observació** hauria de continuar durant aquesta etapa per tal de poder contrastar el que es fa amb el que es vol millorar.

4. *Creating alternatives.* Creació de noves alternatives.

Objectius: Arribar a un objectiu compartit, Fer dur a terme un cicle reflexiu grupal

1. Com volem portar a terme el nostre projecte
2. Què necessitem
3. Com ens coordinem

Instruments per al projecte (pla d’acció):

- Banc de preguntes del PAP
- Les preguntes de la pràctica reflexiva: Elaboració conjunta del PAP
- De la pregunta de recerca al PAP
- Focalització (Cerdanyola)
- Fitxa de lectura

5. *Trial.* Assaig.

Objectius:

- **Arribar a un objectiu compartit**
 - **Ser conscient de les fortaleces**
 - **Fer dur a terme un cicle reflexiu grupal**
1. Com hem funcionat com a comunitat de pràctiques
 2. Com hem portat a terme el projecte

Instruments per a l’observació i avaluació del projecte:

- Les preguntes de la pràctica reflexiva: Avaluació del PAP
- Banc de preguntes del PAP

Cal crear **instruments d’avaluació del projecte** més precisos que contemplin també la possibilitat d’una avaluació de l’aula. També cal crear instruments d’avaluació **de la mateixa comunitat de pràctiques**

Metodologia bàsica a la qual no s'ha de renunciar:

- Anar de la reflexió individual al petit grup i finalment al gran grup. **Contrast**.
- **Esmicolament**.
- **Preguntes** reflexives, prolèptiques i contingents. L'assessorament pot portar per camins diferents al previstos en un començament, malgrat l'objectiu estigui clar des del començament.
- **Treball cooperatiu** en tots els àmbits (entre professorat, entre professorat i formadors).
- **Reflexió escrita** en el quadern personal de notes, que permet la consciència activa del procés a través de l'escriptura.
- Al final de cada trobada, es pot proposar que dues persones redactin el que consideren l'essencial de la sessió. Al començament de la següent fan el mateix (amb què es van quedar a la trobada anterior). L'objectiu que es persegueix és potenciar la reflexió i reforçar els llaços comunitaris.

Però:

- El formador de vegades ha de donar píncoles d'expertesa, perquè no sempre funciona la lectura de T. Fins i tot pot substituir en algun moment la T per una experiència positiva o un coneixement teòric reconegut.
- El portafolis pot ser substituït pel **projecte** realitzat com a objectiu del curs. En tot cas, es pot demanar als professors assistents que afegeixin un apartat de **reflexions sobre el procés** que s'ha seguit per a la seva realització, i que constituïria part de la seva avaluació.
- Si es pretén fer elaborar un portafolis als professors, aquest hauria de tenir una estructura i uns continguts diferents als que estàvem utilitzant fins ara.

Continguts:

- Macrotema pactat i en funció dels interessos
- Tema paraigües comú que permeti el tractament d'altres temes més específics però relacionats amb ell

Perfil de la persona formadora:

- Actituds del formador en pràctica reflexiva (Laura)
- Actituds pàgina web PR

Tipus d'intervenció

L'assessorament en centres, segons es planteja al protocol, hauria de tenir una durada de dos cursos com a mínim. La metodologia que utilitza el model de formació basat en la pràctica reflexiva és de procés lent, per la qual cosa hauríem de pensar en una estructura similar a la que es proposa a continuació.

1r curs

- Presa de contacte i aterrament a l'aula, en funció demanda que s'ha fet.
- Si s'ha adaptat l'horari del professorat, de manera que s'ha integrat en l'horari lectiu del centre:
 - Els dies que no hi hagi formació, poden aprofitar la franja horària per coordinar-se i fer un treball col·lectiu.
 - Sessions de dues hores cada tres setmanes durant sis mesos (d'octubre a començament de maig).
 - En total, vuit sessions i setze hores presencials.
 - Certificat de, almenys, trenta hores.
- Si no s'ha adaptat l'horari del professorat, de manera que l'assessorament es realitza els dimecres a la tarda:
 - Han de buscar una franja horària per coordinar-se. El més probable és que no la tinguin, amb la qual cosa el temps de la formació els servirà també a tal efecte.
 - Sessions de tres hores cada tres setmanes durant sis mesos (d'octubre a començament de maig).
 - En total, vuit sessions i 24 hores presencials.
 - Certificat de, almenys, trenta hores.

2n curs

- Construcció d'un projecte col·lectiu.
- Si s'ha adaptat l'horari del professorat, de manera que s'ha integrat en l'horari lectiu del centre:
 - Els dies que no hi hagi formació, poden aprofitar la franja horària per coordinar-se i fer un treball col·lectiu.
 - Sessions de dues hores cada dues setmanes durant dos mesos (d'octubre a començament de desembre).
 - Una sessió de dues hores cada mes, mínima (de gener a abril).
 - Una sessió avaluativa extraordinària al mes de maig.
 - En total, nou sessions i divuit hores presencials, mínim.
 - Certificat de quaranta hores.
- Si no s'ha adaptat l'horari del professorat, de manera que l'assessorament es realitza els dimecres a la tarda:
 - Han de buscar una franja horària per coordinar-se. El més probable és que no la tinguin, amb la qual cosa el temps de la formació els servirà també a tal efecte.
 - Sessions de tres hores cada dues setmanes durant dos mesos (d'octubre a començament de desembre).
 - Una sessió de tres hores cada mes (de gener a abril).
 - Una sessió avaluativa extraordinària al mes de maig.
 - En total, nou sessions i 27 hores presencials.
 - Certificat de quaranta hores.

És possible que es pugui portar a terme una formació de seixanta hores, amb la qual cosa caldria revisar les activitats. Els objectius haurien de ser els mateixos.

Objectius de l'assessorament

1r curs

- Objectiu prioritari: partir de la pròpia pràctica a l'aula per anar cap a la millora d'aquesta pràctica a l'aula.
- Formació de la comunitat de pràctiques.
- Potenciació de la confiança en les pròpies habilitats com a professors.
- Conscienciació de les pròpies dificultats a l'aula (o context sobre el qual es treballarà).
- Conscienciació de la necessitat de millora de la pròpia pràctica docent.
- Descobriment de l'altre com a docent.
- Creació de la necessitat de compartir experiències.
- Creació de la necessitat de trobar un espai de trobada col·lectiu, al marge de les sessions presencials de l'assessorament.
- Creació de la necessitat d'observar el context en què es produirà el projecte (centre, departament didàctic, comissió pedagògica, equip docent, aula).
- Creació de la necessitat d'avaluar les experiències.
- Elaboració d'un projecte individual o col·lectiu, compartit (en funció del tipus d'assessorament).
- Avaluació del projecte individual i col·lectiu (en funció del tipus d'assessorament).

2n curs

- Objectiu prioritari: partir de la pròpia pràctica a l'aula per anar cap a la millora d'aquesta pràctica a l'aula.
- Consolidació de la comunitat de pràctiques.
- Consolidació de la necessitat de trobar un espai de trobada col·lectiu, al marge de les sessions presencials de l'assessorament.
- Observació i coobservació del context en què es produirà el projecte compartit (centre, departament didàctic, comissió pedagògica, equip docent, aula).
- Elaboració d'un projecte col·lectiu i compartit, que pot ser la continuació o l'aprofundiment del projecte del curs anterior.
- Implicació personal en l'elaboració, aplicació i avaluació del projecte col·lectiu.
- Avaluació compartida del projecte col·lectiu.
- Avaluació de la incidència que el projecte ha tingut en l'alumnat (inclòs el projecte del curs passat, vist ara amb la perspectiva suficient).
- Creació de la necessitat de continuar el treball cooperatiu i compartit entre els docents del centre.
- Detecció i preparació precisa de la persona que impulsarà la millora sense la col·laboració ja de l'assessorament extern.